

FUNKY CITIZENS

Analiza pe bugetele municipiilor din România

2024

Introducere

Pentru al patrulea an consecutiv, Funky Citizens analizează gradul de transparență bugetară a celor 103 municipii din țară, cât și a celor șase sectoare ale Municipiului București. Această cercetare își propune să arate cât de deschise sunt primăriile de municipii față de proprii cetățeni atunci când vine vorba de planificarea cheltuirii și încasării banilor publici. Proiectele de buget publicate în format deschis și efortul autorităților locale de a dialoga cu cetățenii prin organizarea dezbaterilor publice ar trebui să devină un demers standard și nu doar un exemplu de bune practici.

Bazată pe [legea 273/ 2006](#) privind finanțele publice locale, metodologia de cercetare a rămas consecventă încă din 2021, pentru ca datele să poată fi comparate de la un an la altul. Astfel, scorurile oferite fiecărei primării urmăresc respectarea calendarului legal, organizarea unei dezbateri publice de către autoritățile locale, dar și formatul în care bugetele sunt publicate. Totuși, așa cum este prezentat în analiză, nota de transparență este acordată contextual, atunci când sunt observate situații speciale. De pildă, un astfel de exemplu este municipiul Lupeni, care, deși a publicat proiectul de buget sub forma unui PDF selectabil, nu a primit punctaj pentru acest indicator, deoarece documentul prezenta numai sumele globale (total venituri și total cheltuieli).

Metoda de cercetare permite urmărirea progresului ori, din contră, a regresului sau stagnerii municipiilor atunci când vine vorba de transparență bugetară. Anul acesta, numai 80 de primării (73,4%) au obținut cel puțin nota de trecere, față de 84 (77,06%) în 2023 și 76 (69,7%) în 2022. Dintre cele 109 primării analizate, 31,2% (34 municipii) și-au îmbunătățit scorul de transparență cu cel puțin un punct anul acesta, comparativ cu nota obținută în 2023. Totuși, 39 municipii (35,77%) au fost mai puțin transparente în 2024 față de anul trecut, iar alte 36 (33%) de primării au obținut aceeași notă ca în 2023. În plus, niciuna dintre primării nu a obținut nota 10, punctajul maxim înregistrat fiind 9, obținut de municipiile Brașov, Oradea și Cluj-Napoca. De altfel, în niciunul dintre ani nu a fost acordată nota 10, semn că, deși se pot observa îmbunătățiri semnificative de la un an la altul, administrația publică locală mai are încă de lucrat la transparența bugetară.

Cuprins

Introducere.....	2
Cuprins.....	3
Cadru legal & calendarul bugetar pentru anul 2024	4
Metodologie	5
Analiza transparenței bugetelor de municipii	6
→ Câte dintre primăriile au anunț de dezbatere pe site?	6
→ Câte dintre primăriile au publicat proiectul de buget în termen legal?.....	7
→ Câte primăriile au organizat dezbatere publică sub formă de eveniment?	7
→ În ce formate au fost publicate proiectele de buget?	7
→ Câte dintre primăriile și-au adoptat bugetul în termen legal?.....	9
→ Care este timpul scurs între publicarea și adoptarea bugetului?.....	9
Cele mai mari diferențe față de anul anterior	10
Premianții anului 2024	12
În loc de concluzii	15

Cadru legal & calendarul bugetar pentru anul 2024

Legea [273/ 2006](#) reglementează procedurile de elaborare a bugetelor locale, cât și termenele legale în care acestea trebuie făcute publice, dezbătute și adoptate. Proiectele bugetelor locale trebuie publicate, anual, în termen de 15 zile de la publicarea legii bugetului de stat în Monitorul Oficial al României. Bugetul de stat pentru anul 2024 a fost aprobat pe 29 decembrie 2023, ceea ce a oferit timp autorităților locale să publice proiectele de buget până pe (inclusiv) 13 ianuarie 2024. De la publicarea proiectului de buget, autoritățile locale sunt obligate să ofere timp cetățenilor minimum 15 zile pentru depunerea contestațiilor cu privire la bugetul local. După încheierea procedurii de transparență, ordonatorii principali de credite (primarii) au timp cinci zile să trimită bugetul spre adoptare autorităților deliberative (consiliului local). După primirea bugetului supus adoptării, autoritățile deliberative trebuie să îl aprobe în termen de maximum zece zile de la primire. În plus, legea impune ca bugetele locale să fie adoptate în termen de maximum 45 de zile de la publicarea legii bugetului de stat, respectiv până pe 12 februarie 2024.

Responsabilitate/ acțiune	Termen limită
Publicarea proiectului de buget local	13 ianuarie 2024 (= +15 zile de la publicarea legii bugetului de stat în MO)
Depunerea contestațiilor de către locuitorii UAT-ului	+15 zile de la publicarea proiectului de buget (până pe cel târziu 28 ianuarie 2024, dacă bugetul a fost publicat în termen legal)
Bugetul local este supus adoptării	+5 zile după încheierea perioadei de depunere a contestațiilor (sau până pe cel târziu 2 februarie 2024, dacă au fost respectate toate celelalte termene legale)
Adoptarea bugetului local	+10 zile după ce este supus către adoptare (dar nu mai târziu de 12 februarie 2024)

Cadrul legal nu impune autorităților locale să publice proiectul de buget pe site-ul primăriei, însă majoritatea municipiilor fac acest lucru (în 2024, numai nouă dintre cele 109 UAT-uri analizate nu au publicat proiectul pe site). [Legea](#) obligă totuși afișarea proiectului de buget la sediul unității administrativ teritoriale (UAT) sau în presa locală. În plus, legea nu obligă la organizarea unui eveniment pentru dezbateră bugetului local, ci doar precizează că locuitorii UAT-ului pot depune contestații timp de 15 zile de la data publicării bugetului.

Metodologie

Pentru această cercetare au fost culese manual o serie de date de pe site-ul fiecărei primării în parte. Culegerea de date nu poate fi realizată printr-un proces automatizat, din cauza lipsei de uniformitate între site-urile primăriilor de municipii.

Datele culese includ:

- Data publicării proiectului de buget și data la care acesta a fost adoptat;
- Formatul proiectului de buget și a celui aprobat;
- Existența unui anunț, cât și a unei dovezi pentru organizarea dezbaterii publice.

Sistemul de notare urmărește trei obiective principale pentru transparența procesului de elaborare și aprobare a bugetelor locale:

1. Respectarea calendarului legal;
2. Dezbaterea bugetului local;
3. Publicarea bugetului într-un format deschis și ușor de înțeles de către cetățeni.

Astfel, pentru fiecare dintre aceste trei obiective, primăriile primesc un scor de transparență cuprins între 0 și 10. Pentru respectarea calendarului legal, scorul maxim care poate fi cumulat este de cinci puncte, calculat astfel:

- **0-2 puncte pentru publicarea proiectului de buget în termen legal** (anul acesta, până pe cel târziu 13 ianuarie). Primăria primește două puncte dacă a publicat proiectul de buget până la termenul legal, un punct dacă l-a publicat după acest termen sau zero puncte dacă nu l-a publicat deloc.
- 0-2 puncte pentru adoptarea bugetului local în termen legal (până la 12 februarie 2024).
- **0-1 puncte pentru respectarea termenului de 15 zile dintre publicarea și adoptarea bugetului.** Primăriile primesc un punct dacă acest termen este de cel puțin 15 zile și niciun punct dacă termenul este mai mic de 15 zile.

Pentru organizarea unei dezbateri publice, primăriile pot primi un maximum de două puncte. Un punct este acordat dacă autoritatea locală anunță cetățenii că pot depune contestații la bugetul local, iar cel de-al doilea punct este oferit ca bonus pentru organizarea unei dezbateri sub formă de eveniment (fizic sau online).

Pentru formatul proiectului de buget se pot obține maximum trei puncte, astfel:

- **0-2 puncte pentru formatul documentului oficial care conține proiectul bugetului local.** Primăria obține două puncte dacă bugetul este publicat în format deschis (xls, doc), un punct dacă îl publică sub forma unui PDF selectabil sau zero puncte dacă îl publică ca PDF scanat. Dacă primăria publică bugetul în mai multe formate (de pildă, ca PDF selectabil și .xls), va primi doar cel mai mare punctaj aplicabil.
- **un punct bonus oferit** doar în cazurile în care **primăriile publică bugetul într-un format prietenos**, sub formă de vizualizări (fie că sunt publicate direct pe site sau incluse într-un document separat și vizibil).

Analiza transparenței bugetelor de municipii

Anul acesta, municipiile și sectoarele Bucureștiului au obținut note de transparență bugetară cuprinse între 0 și 9. A fost obținută cel puțin nota de trecere (minim 5) de 80 de primării (73,4% din total).

- *Nota 9* a fost obținută de trei municipii (Brașov, Cluj-Napoca, Oradea);
- *Nota 8* a fost obținută de cinci municipii (Mangalia, Moinești, Pitești, Satu Mare, Sectorul 2 al Municipiului București);
- *Nota 7* – de către zece municipii (Deva, Drăgășani, Fetești, Gherla, Hunedoara, Mediaș, Ploiești, Roșiorii de Vede, Săcele, Timișoara);
- *Nota 6* – obținută de 35 de municipii;
- *Nota 5* a fost obținută de 27 de municipii;
- *Nota 4* – de 13 municipii;
- *Nota 3* – șase municipii;
- *Nota 2* - obținută de șase municipii (Caransebeș, Motru, Odorheiu Secuiesc, Petroșani, Zalău);
- *Nota 1* a fost obținută de trei municipii (Calafat, Gheorgheni, Sighetu Marmăției);
- *Nota 0* a fost obținută numai de municipiul Reșița care, până la momentul publicării analizei, nu a publicat pe site-ul primăriei nici proiectul de buget, nici bugetul adoptat.

→ Câte dintre primării au anunț de dezbatere pe site?

Prin anunț de dezbatere se înțelege publicarea unui mesaj care invită cetățenii să depună contestații la bugetul local, oferind totodată detalii cu privire la termenul limită și metodele prin care se poate face acest lucru.

Anul acesta, **81 de primării din cele 109 (74,3%)** au publicat un astfel de anunț (o regresie față de anul trecut, când 84 de primării, respectiv 78%, au invitat cetățenii să conteste bugetul local).

→ Câte dintre primării au publicat proiectul de buget în termen legal?

Primăriile au avut timp până pe 13 ianuarie să publice proiectele bugetelor locale, pentru a respecta termenul legal. Dintre toate municipiile analizate, numai 33% (**36 primării**) au publicat bugetele la timp. 58,7%, respectiv **64 de municipii**, au publicat proiectul de buget local **cu întârziere**, iar **nouă primării nu au publicat deloc** proiectul de buget. De asemenea, primăria municipiului Focșani a obținut un singur punct pentru acest indicator, deoarece nu se poate verifica data la care a fost încărcat proiectul de buget pe site. La momentul colectării datelor, aceasta nu era afișată, iar la momentul publicării analizei, site-ul primăriei nu a mai putut fi accesat.

Primăria Alba-Iulia a primit 1 punct pentru publicarea proiectului de buget, deși singurul format în care a fost încărcat pe site este sub forma unei prezentări vizuale (pptx).

Primăriile care nu au publicat deloc proiectul de buget local sunt: Miercurea Ciuc, Caransebeș, Motru, Petroșani, Zalău, Calafat, Gheorgheni și Reșița. În plus, municipiul Sighetu Marmației a primit punctajul 0 pentru acest indicator, deoarece a publicat pe site doar o prezentare vizuală cu o zi înainte de adoptare, despre care nu se înțelege dacă reprezintă sau nu proiectul de buget.

→ Câte primării au organizat dezbatere publică sub formă de eveniment?

24 de primării au organizat și o dezbatere publică, reprezentând 22,01% din cele 109 primării de municipii. În comparație, anul trecut 35% dintre primării au organizat dezbateri.

Totuși, alte 13 primării și-au anunțat intenția de a organiza o dezbatere publică. Nu a putut fi găsită însă nicio dovadă care să ateste că evenimentele au avut loc, astfel punctul bonus nu a putut fi acordat.

→ În ce formate au fost publicate proiectele de buget?

58 de primării (52,3% din total) au publicat proiectul de buget local numai sub forma unui **PDF scanat**. Conform metodologiei, acestea au primit punctajul 0 pentru formatul proiectului de buget, deoarece documentele scanate pot fi uneori neaccesibile și nu facilitează analiza de date.

27 de primării (22,9%) au publicat proiectul de buget numai ca **PDF selectabil**, pentru care au primit un punct. Acest format permite utilizarea funcției de căutare și selectarea textului, fiind mai ușor de parcurs decât PDF-ul scanat, dar nu la fel de transparent ca un format deschis.

Două primării (1,83%) au publicat proiectul numai în **format deschis (xls)**, pentru care au primit două puncte. Cele două municipii sunt Călărași și Constanța.

O primărie (Alba-Iulia) a publicat proiectul de buget numai ca **prezentare vizuală**. Astfel, aceasta a primit scorul 1, reprezentând punctul bonus oferit pentru publicarea proiectului în format prietenos.

Trei municipii au publicat proiectul de buget atât ca **PDF selectabil**, în **format deschis (xls)**, cât și în **format prietenos**. Acestea sunt Timișoara, Sectorul 2 și Brașov. Cele trei primării au primit punctajul 3 (punctaj maxim) pentru formatul de buget, primind câte două puncte pentru formatul deschis și un punct bonus pentru publicarea bugetului în format prietenos.

De asemenea, Oradea este a patra primărie care a primit punctaj maxim pentru formatul proiectului de buget. Aceasta a publicat bugetul în format deschis (xls) și, în plus, sub forma unui document explicativ cu grafice.

Două primării (Cluj-Napoca și Satu-Mare) au publicat proiectul de buget atât ca **PDF selectabil**, cât și în **format deschis**. Acestea au primit două puncte pentru formatul de buget (un punct pentru PDF selectabil + un punct bonus pentru formatul prietenos).

Trei primării au publicat proiectul de buget ca **PDF selectabil** și **PDF scanat**. Curtea de Argeș și Piatra Neamț sunt două dintre acestea și au primit un punct pentru publicarea PDF-ul selectabil. A treia primărie este Lupeni, care a primit punctajul 0, deoarece documentul în format PDF selectabil prezintă numai cifrele totale prevăzute în buget, și nu bugetul detaliat.

O primărie (București) a publicat proiectul de buget ca **PDF scanat**, dar și în **format prietenos**, primind doar punctul bonus.

→ Câte dintre primării și-au adoptat bugetul în termen legal?

81 de primării și-au adoptat bugetele în termen legal (până pe 12 februarie 2024). O îmbunătățire față de anul 2023, când 77 dintre primării au respectat termenul de adoptare.

27 de primării au adoptat proiectele de buget cu întârziere. Singura primărie pentru care nu a putut fi găsit bugetul adoptat este Reșița, care, de altfel, nu a publicat pe site nici proiectul de buget.

→ Care este timpul scurs între publicarea și adoptarea bugetului?

Cadrul legal impune respectarea unei perioade de minimum 15 zile între publicarea proiectului de buget și adoptare. Aceasta reprezintă perioada de punere în transparență a bugetului local, mai precis perioada în care cetățenii pot contesta sumele prevăzute în buget.

87 de primării (79,81%) au adoptat bugetele locale după cel puțin 15 zile de la publicare, respectând perioada de punere în transparență.

13 primării (11,9%) au adoptat proiectele de buget în mai puțin de 15 zile de la publicare.

Șase primării (Calafat, Motru, Gheorgheni, Petroșani, Zalău, Sighetu Marmăției) nu au publicat proiectul de buget, iar două primării (Caransebeș, Reșița) nu au publicat nici proiectul de buget, nici bugetul adoptat. De asemenea, primăria Focșani nu a primit punctaj pentru acest indicator, chiar dacă a publicat atât proiectul de buget, cât și bugetul adoptat, deoarece nu se poate verifica data la care a fost încărcat pe site proiectul de buget.

Cea mai lungă perioadă între publicare și adoptare a fost de 48 de zile, în cazul Municipiului Făgăraș, care a publicat bugetul pe 12 ianuarie (în termen), dar a aprobat bugetul pe 29 februarie, cu o întârziere de 17 zile.

Cea mai scurtă perioadă a fost de o zi în cazul municipiului Odorheiu Secuiesc, care a publicat în 15 februarie o prezentare vizuală, iar următoarea zi a adoptat bugetul. Nu este însă clar dacă prezentarea reprezintă sau nu proiectul de buget. De asemenea, municipiul Dorohoi a adoptat bugetul la două zile după publicarea proiectului.

Cele mai mari diferențe față de anul anterior

Scorul de transparență bugetară a rămas același ca anul trecut pentru 36 de primării, reprezentând 33% din totalul celor analizate. Printre acestea se numără atât o parte din premianții lui 2023, precum Brașov, Satu Mare sau Sectorul 2, cât și o parte dintre repetenți, printre care Gheorgheni, Zalău sau Caransebeș.

42 de primării au reușit să își îmbunătățească scorul de transparență, reprezentând 38,5% din total. Alte 39 de primării au regresat comparativ cu anul 2023, obținând scoruri mai mici cu până la cinci puncte.

Municipiul cu cel mai mare progres este Moinești. Dacă în 2023 acesta se plasa la coada clasamentului, obținând numai trei puncte, anul acesta a reușit să urce în topul premianților, primind nota 8 la transparență bugetară (+5 puncte). Parcursul acestui municipiu nu a fost constant ascendent. În anul 2021 a obținut nota 4, urcând apoi la nota 7 în 2022. Anul acesta, municipiul Moinești a obținut punctaj maxim pentru cinci din șase indicatori, respectând calendarul legal și fiind deschis la dialog cu proprii cetățeni, prin dezbatere publică. Pentru formatul proiectului de buget a primit numai un punct, publicându-l sub forma unui PDF selectabil.

Patru dintre municipii și-au îmbunătățit scorul cu două puncte. **Oradea a crescut** de la nota 7 în anul 2023 **la nota 9** în 2024, devenind unul dintre cele mai transparente trei municipii. În 2021 și 2022, Oradea a obținut nota 6, fiind astfel demne de remarcat eforturile de transparentizare a bugetului. Anul acesta, primăria Oradea a respectat aproape toți indicatorii, pierzând un singur punct din cauza publicării cu o întârziere de 11 zile a proiectului de buget. A respectat, în schimb, toate procedurile de transparență, de la organizarea unei dezbateri publice, până la publicarea bugetului în format deschis și prezentarea lui prin vizualizări și explicații ușor de înțeles.

Municipiul **Ploiești** a crescut cu două puncte față de anul 2023, obținând **nota 7**, cel mai mare scor obținut de această primărie de când Funky Citizens derulează analize de transparență bugetară. Primăria a respectat procedurile de dezbatere publică, însă a publicat proiectul de buget sub formă de PDF selectabil, cu o întârziere de două zile față de termenul legal.

Curtea de Argeș a crescut de la patru puncte anul trecut la **nota 6** obținută în 2024. Această primărie a primit punctaj maxim pentru trei din șase indicatori, invitând cetățenii să depună contestații la proiectul de buget local, organizând o dezbatere publică și respectând perioada de minimum 15 zile între publicarea și adoptarea bugetului. Proiectul de buget a fost însă publicat cu o întârziere de 20

de zile, iar adoptarea a depășit cu 15 zile termenul legal. Proiectul de buget a fost publicat sub formă de PDF scanat și PDF selectabil. Este, de asemenea, foarte important de menționat că, până la momentul publicării acestei analize, nu a fost făcută publică și varianta aprobată a bugetului. Astfel, deși această primărie a devenit mai transparentă față de anii precedenți, mai are încă de făcut progrese semnificative.

Carei și-a îmbunătățit punctajul, obținând **nota 4** anul acesta, comparativ cu nota 2 în 2023 și nota 3 în 2021 și 2022. Deși se află printre primăriile care au obținut note mai mari cu două puncte, Carei **nu** a reușit să obțină nici anul acesta **notă de trecere**. Acest municipiu este, în fapt, printre cele mai puțin transparente din țară. Nu a organizat dezbatere publică și nici nu a invitat cetățenii să depună contestații la bugetul local. Proiectul de buget a fost publicat cu o întârziere de 16 zile, sub forma unui PDF selectabil, care a fost adoptat pe 14 februarie (întârziere de două zile). Timpul scurs de la publicarea bugetului și până la adoptarea acestuia este de 16 zile în cazul acestui municipiu.

Alte 29 de primării și-au îmbunătățit punctajul cu un punct față de anul 2023. Printre acestea, se numără municipiile Orăștie (nota 3), Miercurea Ciuc (nota 3), Huși (nota 3) și Lugoj (nota 4) care nu au reușit nici în 2024 să obțină notă de trecere. Municipiile Rădăuți, Drobeta Turnu-Severin și Caracal au obținut pentru prima dată (din 2021) notă de trecere.

Pe de altă parte, cele mai drastice scăderi față de anul precedent se pot observa în cazul municipiilor Petroșani și Reșița, care au coborât cu cinci puncte. Reșița a primit punctajul 0, deoarece nu a publicat nimic ce ține de bugetul local. Municipiul **Petroșani** a coborât de la nota 7 (în 2023) la **nota 2**, fiind printre primăriile care nu au reușit să obțină notă de trecere. Această primărie a primit punctaj numai pentru respectarea termenului legal de adoptare a bugetului.

O scădere de trei puncte a fost înregistrată de șase dintre cele 39 de primării care au regresat față de anul precedent. **Alexandria** și **Sectorul 6** al Municipiului București **au căzut din lista premianților anului 2023** (când au obținut nota 8) la **nota 5**. Sectorul 6 a obținut cea mai mare notă (9) în anul 2022, iar cea mai mică anul acesta. Dacă în 2023 Primăria Sectorului 6 publica bugetul în format deschis, anul acesta proiectul de buget a fost publicat ca PDF scanat. Bugetul a fost publicat cu 12 zile întârziere, însă a fost adoptat în timp util, pe data de 8 februarie. Totuși, între publicare și aprobare s-au scurs 14 zile, lipsind o singură zi pentru respectarea termenului legal. În ceea ce privește calendarul bugetar, situația Sectorului 6 este similară cu cea de anul trecut, când bugetul a fost

publicat cu întârziere, dar aprobat la timp. Astfel, Primăria Sectorului 6 a pierdut două puncte pentru formatul bugetului și un punct pentru nerespectarea celor 15 zile de punere în transparență publică.

Alte municipii care au regresat cu trei puncte față de anul precedent sunt Arad, Slobozia și Odorheiu Secuiesc, toate trei căzând sub pragul notei de trecere. Sighetu Marmației a scăzut de la patru puncte obținute în 2023 la un singur punct, obținut în 2024 pentru adoptarea bugetului local. Cu note mai mici cu două puncte față de anul anterior se numără: Piatra Neamț (nota 6), Sector 4 (nota 6), Turnu Măgurele (nota 6), Lupeni (nota 4), Urziceni (nota 3), Focșani (nota 3) și Motru (nota 2).

Regresie de un punct poate fi remarcată în cazul a 24 de municipii, dintre care zece nu au mai reușit să obțină notă de trecere, după ce în 2023 obținuseră nota 5. Municipiul Orșova a scăzut de la nota 4 (anul 2023) la nota 3 (anul 2024), iar Municipiul Calafat a obținut un singur punct, după ce în 2023 obținuse nota 2.

Premianții anului 2024

Municipiul Oradea - nota 9

Parcursul municipiului Oradea în domeniul transparenței bugetare s-a îmbunătățit constant din 2021 până în prezent. A crescut de la nota 6, obținută în anii 2021 și 2022, la nota 7 în 2023 și până la nota 9 în 2024.

Municipiul Oradea este, în prezent, printre cele mai transparente trei municipii din țară. Anul acesta a pierdut un singur punct, pentru întârzierea publicării bugetului cu 11 zile față de termenul legal. Bugetul a fost publicat în format deschis (.xls), ceea ce recomandăm tuturor primăriilor din țară, pentru a dovedi transparența față de cetățeni. Alături de buget, a fost publicat un document care explică și prezintă cetățenilor calendarul bugetar, principalele cheltuieli planificate pentru 2024, dar și sursele de venit necesare pentru derularea investițiilor.

Organizarea dezbaterii publice la sediul primăriei și adoptarea bugetului în termen legal au împins Municipiul Oradea în lista premianților, reprezentând indicatorii pentru care nu a reușit să obțină punctaj maxim anul trecut.

Municipiul Cluj-Napoca - nota 9

Primăria Cluj-Napoca rămâne și anul acesta în lista premianților, crescându-și scorul de transparență bugetară cu un punct față de cel obținut în 2023. Acest municipiu a respectat calendarul bugetar, publicând bugetul pe 12 ianuarie și

adoptându-l în ultima zi, pe 12 februarie. [Dezbaterea publică](#) a fost organizată la cinci zile după publicarea proiectului, fiind de asemenea difuzată live în mediul online. Mai mult decât atât, primăria a furnizat o interpretare în limbaj mimico-vizual pentru dezbaterea publică.

Singurul indicator pentru care Municipiul Cluj-Napoca nu a obținut punctaj maxim este cel aferent formatului proiectului de buget, care a fost publicat în format deschis și ca PDF selectabil, dar pentru care nu a fost furnizată o variantă vizuală. Municipiul a pierdut astfel punctul bonus acordat pentru bugetele prietenoase.

Municipiul Brașov - nota 9

Pentru al treilea an consecutiv, Municipiul Brașov se află în lista premianților, obținând nota 9 la transparență bugetară atât în anul 2024, cât și în 2023. Acest municipiu nu a reușit să obțină nota 10 pentru că, la fel ca anul trecut, a publicat proiectul de buget cu întârziere, însă a respectat termenele legale de punere în transparență publică și adoptare. Bugetul este publicat în format deschis și prezentat într-o [pagină special dedicată](#), prin vizualizări ușor de parcurs și înțeles. Brașov este cel mai bun exemplu de primărie transparentă și deschisă față de cetățeni.

Municipiul Moinești - nota 8

Municipiul Moinești înregistrează cea mai mare creștere (+5 puncte) față de anul precedent, obținând nota 8, după ce anul trecut nu a reușit să ia nici măcar o notă de trecere. Acest municipiu a reușit să respecte calendarul legal și a organizat dezbatere publică. Îi lipsește însă un format de buget deschis, publicând proiectul ca PDF selectabil. Municipiul Moinești, deși mai trebuie încă să depună eforturi pentru a fi considerat cu adevărat transparent, este cel mai bun exemplu pentru primăriile care vor să urce în lista premianților.

Municipiul Mangalia – nota 8

Municipiul Mangalia a obținut nota 8 la transparență bugetară, crescând anual cu câte un punct. Singurul indicator care necesită îmbunătățiri este formatul proiectului de buget, pentru care această primărie a obținut numai unul din maximumul de trei puncte, publicând bugetul ca PDF selectabil. A respectat însă calendarul legal, publicând bugetul pe 11 ianuarie, pe care l-a adoptat apoi pe 12 februarie, după o perioadă de 32 de zile.

Municipiul Pitești - nota 8

Municipiul Pitești a crescut de la nota 5 în 2021, la nota 8 în 2022, înregistrând apoi o scădere de un punct în 2023. A revenit anul acesta la notă obținută în urmă cu doi ani. Municipiul Pitești este doar un alt exemplu de UAT care respectă termenele legale, organizează dezbatere publică, care însă nu publică bugetul în format deschis.

Municipiul Satu Mare - nota 8

Nota 8 a fost obținută, pentru al doilea an consecutiv, de Municipiul Satu Mare, care, deși a publicat bugetul în format deschis, nu a reușit să obțină punctaj maxim. Cetățenii au fost invitați să depună contestații la bugetul local încă de pe 30 decembrie 2023, însă primăria nu organizat și un eveniment care să permită dialogul direct între autoritatea locală și cetățeni. Scorurile obținute sunt identice cu cele de anul trecut. Această primărie rămâne constantă în publicarea bugetului în format deschis, dar nu și vizual. Deși anul trecut am sperat să fie mai deschisă în 2024, pentru a-i putea oferi punctele bonus, nu o putem felicita decât pentru menținerea poziției în lista premianților.

Sectorul 2 al Municipiului București - nota 8

Sectorul 2 al Municipiului București a publicat bugetul local cu o întârziere de șase zile, obținând, ca anul trecut, nota 8. Deși această primărie a publicat proiectul de buget în format deschis și l-a prezentat prietenos, nerespectarea calendarului a împiedicat-o să obțină punctajul maxim. Bugetul a fost adoptat pe 14 februarie, cu două zile întârziere, și a stat în transparență publică timp de 26 de zile. În plus, Sectorul 2 a organizat un eveniment pentru dezbaterea publică, pentru care [minuta](#) a fost publicată pe site.

În loc de concluzii

Pentru ca o primărie să fie considerată transparentă, e nevoie de puțin mai mult decât publicarea bugetului pe site și adoptarea acestuia în termen legal. O primărie care doar respectă calendarul, dar scanează bugetul înainte să îl publice și nici nu îl dezbate cu cetățenii poate cel mult să primească notă de trecere. Respectarea [legii privind finanțele publice locale](#) reprezintă numai punctul de start pentru o primărie care dorește să fie deschisă și transparentă față de proprii cetățeni. Autoritățile locale trebuie să ofere societății civile oportunitatea de a se implica în demersul de elaborare a bugetelor, iar acest obiectiv poate fi atins prin organizarea unei dezbateri publice, anunțată prin intermediul mai multor canale, nu doar ascunsă în site-ul primăriei. Mai mult decât atât, bugetele ar trebui să fie accesibile, publicate în format deschis și însoțite de explicații sau prezentări vizuale, pentru a ajuta cetățenii să le înțeleagă fără efort. O societate democratică asigură dreptul cetățenilor de a monitoriza parcursul banilor publici.

Este al patrulea an consecutiv în care Funky Citizens realizează analiza transparenței bugetelor de municipii. Motivația pentru acest demers este alimentată de nevoia îmbunătățirii dialogului între autoritățile publice și cetățeni. Ne dorim ca exemplele de bune practici (premiantii) să devină standard de calitate pentru toate primăriile din țară. Intervenția cetățenilor în elaborarea bugetelor locale și transparența primăriilor față de aceștia pot contribui la dezvoltarea unor programe locale relevante pentru beneficiarii lor direcți.

Această analiză se adresează atât autorităților locale, cât și cetățenilor. Scorurile acordate nu își propun să arate cu degetul anumite administrații publice, ci să le încurajeze dezvoltarea. Poate fi, de asemenea, privită ca un indicator de performanță.

Dacă ești cetățean și vrei să te implici, poți calcula și tu scorul de transparență bugetară al primăriei tale, folosind metodologia prezentată în analiză.

Pentru ediția de anul următor, ne dorim ca toate primăriile de municipii să obțină cel puțin notă de trecere și, desigur, să vedem mai multe dezbateri și bugete publicate în format deschis și prietenos.

Mulțumim pentru contribuții:

- Lucian Petraș
- Nicoleta Neacșu
- Eugen Cucu
- Tünde Szabó